

Számunk szerzői

Bódy Zsombor	<i>történész, Miskolci Egyetem</i>
Simone Cinotto	<i>PhD hallgató, Genovai Egyetem, Olaszország</i>
Ari Helo	<i>történész, Tamperei Egyetem, Finnország</i>
Kisantal Tamás	<i>PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem</i>
Kőszeghy Miklós	<i>ókortörténész, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest</i>
Krasznai Zoltán	<i>PhD hallgató, ELTE, Budapest</i>
Lévai Csaba	<i>történész, Debreceni Egyetem</i>
Patrick McGreevy	<i>kulturális geográfus, Clarion College, Egyesült Államok</i>
Miskolczi Ambrus	<i>történész, ELTE, Budapest</i>
John Saillant	<i>történész, Western Michigan University, Egyesült Államok</i>
Szász Géza	<i>történész, Szegedi Tudományegyetem</i>
Szeberényi Gábor	<i>történész, Pécsi Tudományegyetem</i>
Tóth Ágnes	<i>történész, Szegedi Tudományegyetem</i>
Vajda Zoltán	<i>történész, Szegedi Tudományegyetem</i>
Vida István Kornél	<i>egyetemi hallgató, Debreceni Egyetem</i>
Hayden White	<i>történész, University of California, Santa Cruz, Egyesült Államok</i>

A fordításokat KISANTAL TAMÁS, NOVÁK GYÖRGY, SZEBERÉNYI GÁBOR,
VAJDA ZOLTÁN, VÉKONY ATTILA ÉS VIDA ISTVÁN KORNÉL készítette.

CONTENTS

Essays

- LÉVAI, CSABA
“I tremble for my country when I reflect that God is just”
(Thomas Jefferson and the problem of slavery) 5
- HELO, ARI
Thomas Jefferson’s republicanism and the progressive notion
of history 27
- TÓTH, ÁGNES
The California of dreams in Anglo-American writings in the
first half of the 19th century 40
- SAILLANT, JOHN
“What Terrible Questions We Are Learning to Ask” (Aboli-
tionism, transcendentalism, and modernism in Emerson’s
thought) 58
- VAJDA, ZOLTÁN
Racism and the idea of progress in the political theory of John
C. Calhoun 72
- CINOTTO, SIMONE
“Sunday dinner? You have to be there!” (The social signifi-
cance of food in Italian Harlem, 1920–1940) 87
- KÓSZEGHY, MIKLÓS
The lights of Azekah 104

Theory and method

- KISANTAL, TAMÁS – SZEBERÉNYI, GÁBOR
On Hayden White’s “Advantages and disadvantages” (Narra-
tological challenges in historiography) 116
- WHITE, HAYDEN
The Poetics of History 134

Documents

- VIDA, ISTVÁN KORNÉL
Abraham Lincoln and the issue of slavery 165

Beyond the Borders

- Nature, landscape, culture and progress in modern US history.
Interview with cultural geographer Patrick McGreevy 176

MCGREEVY, PATRICK	
Attending to the void: geography and madness	187
Selected bibliography of Patrick McGreevy	195
Selected bibliography of cultural geography in English from the 1990s	196

Reviews

Historiography — from Voltaire to the Hungarian Jacobines (<i>Penke Olga: Filozofikus világtörténetek és történetfilozófiák. A francia és a magyar felvilágosodás. Budapest, Balassi, 2000.</i>)	
SZÁSZ, GÉZA	199
The first two numbers of a new periodical (<i>Korall. Társadalomtörténeti folyóirat. 1. és 2. szám, 2000.</i>)	
BÓDY, ZSOMBOR	205
The populism of 1848 in the Rumanian principalities (<i>Andreia Roman: Le populisme quarante-huitard dans les Principau- tés Roumaines. Les Éditions de la Fondation Culturelle Roumaine, Bucarest, 1999.</i>)	
MISKOLCZY, AMBRUS	207
Identification discourses of two centuries in Rumanian intel- lectual life (<i>Antohi, Sorin: Imaginaire culturel et réalité politique dans la Rou- manie moderne. Le stigmatte et l'utopie. Essais. Románból fordította Claude Karnoouh, Mona Antohi közreműködésével. L'Harmattan, Párizs, 1999.</i>)	
KRASZNAI, ZOLTÁN	217
<i>Authors</i>	222

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokot, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

* * *

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén. A folyóirat előfizetési díja egy évre 1200 Ft. A lap ára egy szám megrendelése esetén 300 Ft+postaköltség, könyvesboltban 370 Ft.

* * *

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter Könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1.; Balassi Könyvesbolt, II. ker., Margit utca 1-3.; Eötvös Könyvesbolt, V. ker., Kecskeméti u. 2.; Litea Kft., I. ker., Budavár, Hess A. tér 4.; Írók Boltja, Parnasszus Kft., Andrassy út 45.; Atlantisz Könyvesbolt, V. ker., Váci utca; ELTE BTK könyvtár, Piarista köz 1.; Osiris Könyvesbolt, V. ker., Veres Pálné u.

Szeged: Katedrális Bt.: Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27., Könyv- és Jegyzetbolt, Dugonics tér 12.; Egyetemi könyvtár, Petőfi S. sgt.; JGYTF Kiadó Jegyzetbolt, Boldogasszony sgt. 6.; Tolkien Könyvesbolt, Kossuth L. sgt. 1.

Miskolc: Fókusz Könyvesbolt, Pátria üzletház;
Bibliofil Kft., Kazinczy Könyvesbolt, Széchenyi u. 33.
Pécs: JPTE Iskolaszövetkezet Könyvesbolt, Ifjúság út 6.
Szombathely: Berzsenyi Dániel, Tanárképző Főiskola jegyzetboltja
Károli Gáspár tér

* * *

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

Telefon:62/544-000/31-85

e-mail: actas@jate.u-szeged.hu

<http://www.lib.jgytf.u-szeged.hu/actas/>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Benkes Réka

Szerkesztőségi titkár: Tóth Klára

Technikai szerkesztő: Petit Irodalmi Stúdió

A borítót tervezte: Szekeres Ferenc

Nyomdai munkálatok: Délmagyarország Könyv-, Lapkiadó
és Nyomdaipari Kft., Szeged.

ISSN 0237-7934 (Nyomtatott)

ISSN 1587-1258 (Online)

Annak érdekében, hogy összeegyeztethessük Jeffersonnak az erkölcsileg elfogadható politikai mintákról vallott felfogását történelemszemléletével, szem előtt kell tartanunk mind a „fejlődés”, mind pedig a „korrupció” fogalmát. A nagy civilizációk hanyatlása a történelem legjellemzőbb vonásai közé tartozott Jefferson számára. [...] Szerinte a korlátok nélküli civilizáció éppen annyira volt csapás az emberiség számára, mint áldás, és ezért kellett a felvilágosodás emberi történelemről vallott nézetében egyedi fogalomként megjelenő fejlődés gondolatát erkölcsileg úgy módosítani, hogy meg lehessen különböztetni az ókori civilizációktól akár a római vagy az inka birodalomról lett legyen szó. Jefferson városi élettel szemben viseltetett jól ismert ellenszenvé, valamint az a tény, hogy az olyan kifejezéseket mint „luxus” és „pénzcsinálás” megvetéssel használta, ennek a szemléletnek a következménye volt. Összefoglalva, Jefferson nézete a történelem irányát illetően egyaránt magában foglalta az optimizmust és az időnkénti pesszimizmust a tekintetben, hogy ő magának milyen tényleges lehetőségei voltak az amerikai nemzet segítésére a fokozatos, általános emberi civilizálódással való lépéstartás érdekében.

Ari Helo tanulmányát számunk 27. oldalán olvashatják.